

Теорія та методика навчання

УДК 378. 637.233

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18026033>

**Аналіз рівнів сформованості здоров'язберігаючої компетентності
майбутніх вчителів фізичної культури**

Гакман Анна

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

<https://orcid.org/0000-0002-7485-0062>

an.hakman@chnu.edu.ua

Васкан Іван

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

<https://orcid.org/0000-0002-1725-3595>

i.vaskan@chnu.edu.ua

Дудко Михайло

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

<https://orcid.org/0000-0002-3955-4743>

michael_dudko@ukr.net

Медвідь Анжела

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

<https://orcid.org/0000-0001-8264-419X>

a.medvid@chnu.edu.ua

Прийнято: 05.12.2025 | Опубліковано: 22.12.2025

Анотація: У статті представлено результати аналізу рівнів сформованості здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича. Завданням дослідження було визначення стану розвитку основних компонентів компетентності (теоретичного, практичного, мотиваційно-ціннісного та рефлексивно-аналітичного) та оцінка ефективності освітніх складових, що впливають на їх формування. У дослідженні використано комплекс методів: теоретичні методи дослідження із проблем компетентнісного підходу підготовки майбутніх вчителів фізичної культури, соціологічні методи дослідження, педагогічні спостереження, методи математичної статистики. У дослідженні прийняли участь здобувачі освіти спеціальності 014.11 Середня освіта. Фізична культура Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у кількості 53 особи з першого по четвертий курс. Отримані результати за свідчили, що найвищі показники характерні для мотиваційно-ціннісного компоненту (високий рівень – 41%, достатній – 39%) та теоретичного компоненту (32% і 44% відповідно). Натомість практичний (18% високого рівня, 33% середнього) та рефлексивно-аналітичний (27% і 26% відповідно) компоненти виявилися менш сформованими. Дослідження ефективності освітніх впливів показало, що найбільший позитивний ефект мають практичні заняття, педагогічна практика та позааудиторна спортивно-оздоровча діяльність, тоді як лекційні заняття оцінені як найменш результативні. Результати дослідження підкреслюють необхідність розширення практичної, рефлексивної та мотиваційної складових освітнього процесу та впровадження інтегрованих здоров'язбережувальних технологій у підготовку майбутніх фахівців.

Ключові слова: здоров'язберігаюча компетентність, майбутні вчителі фізичної культури, фахова підготовка, професійні уміння та навички, самооцінка.

Analysis of the formation levels of health-preserving competence of future physical education teachers

Hakman Anna

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

<https://orcid.org/0000-0002-7485-0062>

an.hakman@chnu.edu.ua

Vaskan Ivan

Yurii Fedkovych Chernivtsi National University

<https://orcid.org/0000-0002-1725-3595>

i.vaskan@chnu.edu.ua

Dudko Mykhailo

Vadym Hetman Kyiv National Economic University

<https://orcid.org/0000-0002-3955-4743>

michael_dudko@ukr.net

Medvid Angela

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

<https://orcid.org/0000-0001-8264-419X>

a.medvid@chnu.edu.ua

***Abstract.** The article presents the results of an analysis of the levels of health-preserving competence formation among future physical education teachers at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. The aim of the study was to determine the development status of the main components of this competence—namely theoretical, practical, motivational-value, and reflective-analytical—and to assess the*

effectiveness of educational factors influencing their formation. A comprehensive methodological toolkit was applied, including theoretical methods related to the competency-based approach in training future physical education teachers, sociological research methods, pedagogical observation, and methods of mathematical statistics.

The study involved 53 students of the specialty 014.11 Secondary Education (Physical Education), from first to fourth year of study. The obtained results showed that the highest indicators were characteristic of the motivational-value component (41% high level, 39% sufficient level) and the theoretical component (32% and 44% respectively). In contrast, the practical component (18% high level, 33% medium level) and the reflective-analytical component (27% and 26% respectively) demonstrated lower levels of formation. The assessment of the effectiveness of educational influences indicated that practical classes, school teaching practice, and extracurricular sports-and-health activities produced the most significant positive effects, whereas lecture-based learning was rated as the least effective.

The findings highlight the necessity to enhance the practical, reflective, and motivational components of the educational process and to integrate health-preserving technologies into the professional training of future specialists.

Keywords: *health-preserving competence, future physical education teachers, professional training, professional skills and abilities, self-assessment.*

Постановка проблеми. Сучасна система вищої освіти України зорієнтована на підготовку майбутніх педагогів, здатних оперувати не лише комплексом професійних знань і сформованих практичних умінь, а й володіти здоров'язберігаючою компетентністю як невід'ємною складовою професійної готовності. Її сутність полягає у забезпеченні збереження та зміцнення здоров'я як самого вчителя, так і учнів, що визначає актуальність проблеми в умовах трансформаційних процесів і дії воєнного стану [1, 4, 8, 10, 13, 18].

Результативність освітніх програм підготовки майбутніх учителів фізичної культури значною мірою залежить від наявності чітко сформульованих критеріїв оцінювання рівня їхньої компетентності [11]. Установлення таких критеріїв забезпечує можливість якісного моніторингу професійного розвитку студентів, аналізу динаміки оволодіння необхідними компетентностями та подальшого удосконалення змісту професійної підготовки.

Аналіз наукових джерел. Проблематика формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури має широке теоретичне та практичне обґрунтування. Аналіз наукових джерел свідчить, що проблема формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури посідає центральне місце в сучасних дослідженнях педагогічної та фізкультурної освіти. У роботах О. Антонової та Н. Поліщук [1] окреслено базові теоретичні підходи до визначення поняття, підкреслено його інтегративний характер і взаємозв'язок когнітивної, ціннісної та діяльнісної складових. С. Бабюк [2] підкреслює значення практикоорієнтованої підготовки, доводячи, що рівень сформованості оздоровчих умінь прямо корелює з кількістю годин практичних занять.

Дослідження Н. Башавець [3] та ґрунтовна монографія Н. Белікової [4] поглиблюють уявлення про структуру компетентності, наголошуючи на необхідності інтеграції реабілітаційних, валеологічних та спортивно-оздоровчих компонентів. Робота О. Вишневської та П. Альміза [5] показує, що регулярність залучення студентів до оздоровчої фізичної культури зростає пропорційно до їхнього рівня мотивації (у вибірці авторів — понад 70% студентів займалися фізичною активністю понад тричі на тиждень).

Сучасний структурно-функціональний опис компетентності подано у працях А. Гакман та співавторів [6-7], де виділено критерії, показники та рівні сформованості, а також визначено, що найбільш проблемними є практична й рефлексивна складові. Дослідження Д. Гарбара [8] підтверджує ефективність

авторських програм формування компетентності, що забезпечили зростання її інтегрального показника на 23%.

Європейський контекст підготовки фахівців розкрито у роботах І. Гринченко [9], С. Гуменюка [10] та С. Сафонова і С. Черненка [17], які акцентують на інноваційних освітніх технологіях і змішаному навчанні. І. Іваній [11] уточнює структуру компетентності та підкреслює значення рефлексивної компоненти. Концептуальні засади компетентнісного підходу узагальнено у виданні за ред. О. Овчарук [12], а питання здоров'язберігаючого середовища окреслено М. Лук'янченко [13]. М. Піддячий [14] розглядає теоретичні засади формування компетентності, наголошуючи на важливості міждисциплінарності. А. Проценко та Д. Гарбар [15; 16] обґрунтовують критерії оцінювання професійної готовності студентів. Сучасні міжнародні праці [20, 21, 22, 23] підтверджують ефективність здоров'язбережувальних технологій, інтерактивних методів навчання та персоналізованих освітніх траєкторій. Праця О. Шамич, Г. Іваннікової та Л. Сердюк [19] підкреслює роль фізичної культури як чинника благополуччя та психоемоційної стабільності.

Проведений аналіз літератури дає підстави констатувати наявність ґрунтовної теоретичної й методичної бази щодо формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури. Разом з тим, недостатність комплексних емпіричних досліджень, спрямованих на одночасне оцінювання мотиваційного, когнітивного, практичного, комунікативного й культурологічного компонентів компетентності, зумовлює потребу подальших наукових пошуків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість праць, проблема формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури залишається не повністю розкритою. Переважна частина досліджень аналізує окремі складові феномену, що не дозволяє сформувати цілісну модель його формування. Недостатньо

вивченим є вплив інтегрованих програм на взаємодію мотиваційних, когнітивних, психофізіологічних, культурологічних і комунікативних компонентів компетентності. Обмежено описано механізми поєднання теоретичної та практичної підготовки, а також формування в студентів здатності мотивувати учнів до здорового способу життя та реалізовувати відповідні програми на практиці.

Окремої уваги потребує соціокультурний аспект, що охоплює інтеграцію ідей здоров'я у систему професійних цінностей педагога й розвиток комунікативних навичок для роботи з різними віковими групами учнів. Відсутність комплексних досліджень, що оцінюють ефективність освітніх програм у контексті всіх структурних компонентів компетентності, визначає актуальність формування нових методик і моделей підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Мета дослідження – здійснити аналіз рівнів сформованості здоров'язберігаючої компетентності майбутніх вчителів фізичної культури. У дослідженні прийняли участь здобувачі освіти спеціальності 014.11 Середня освіта. Фізична культура Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у кількості 53 особи з першого по четвертий курс.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз даних, поданих у таблиці 1, дає змогу оцінити рівень сформованості ключових компонентів здоров'язберігаючої компетентності студентів ЧНУ. Отримані результати свідчать про нерівномірність розвитку окремих складових компетентності, що дозволяє зробити висновки щодо сильних і слабких сторін професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Найбільш сформованим виявився мотиваційно-ціннісний компонент, для якого частка студентів із високим рівнем становить 41 %, а з достатнім – 39 %. Це свідчить про домінування позитивних установок на здоровий спосіб життя, усвідомлення значущості здоров'язбереження та здатність студентів

підтримувати відповідні поведінкові орієнтації. Лише 3 % респондентів продемонстрували низький рівень розвитку цього компонента, що підтверджує загальну ефективність виховного та освітнього впливу університетського середовища.

Таблиця 1. Рівні сформованості компонентів здоров'язберігаючої компетентності студентів ЧНУ, %

Компонент компетентності	Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Низький рівень
Теоретичний	32%	44%	20%	4%
Практичний	18%	36%	33%	13%
Мотиваційно-ціннісний	41%	39%	17%	3%
Рефлексивно-аналітичний	27%	40%	26%	7%

Другим за рівнем сформованості є теоретичний компонент: 32 % студентів мають високий рівень теоретичної підготовки, а 44 % – достатній. Це вказує на належне опанування основних знань у галузі здоров'язбереження, біологічних основ функціонування організму, принципів побудови фізкультурно-оздоровчих занять. Водночас 20 % демонструють середній рівень, а 4 % – низький, що може бути пов'язано з нерівномірністю засвоєння навчального матеріалу або недостатньою інтеграцією теоретичних знань у практичні модулі.

Суттєво нижчим виявився рівень сформованості практичного компонента. Лише 18 % респондентів показали високий рівень практичних умінь, а 36 % – достатній. Натомість майже третина студентів (33 %) має середній рівень, а 13 % – низький. Це може свідчити про обмежену кількість можливостей для практичної апробації здоров'язбережувальних технологій або недостатню варіативність практичних завдань під час навчальних і тренінгових занять.

Проміжну позицію займає рефлексивно-аналітичний компонент, показники якого засвідчують помірний рівень сформованості: 27 % студентів мають високий рівень, 40 % – достатній, а 26 % – середній. Порівняно вищі

показники вищих рівнів підтверджують здатність частини студентів до аналізу власної професійної діяльності, однак наявність 7 % респондентів із низьким рівнем вказує на потребу у більш системному розвитку навичок самооцінювання та рефлексії.

Дані, подані у таблиці 2, відображають оцінку студентами ефективності основних освітніх складових, що впливають на формування їхньої здоров'язберігаючої компетентності. Отримані результати свідчать про диференційоване сприйняття студентами різних елементів освітнього процесу та їхній внесок у розвиток ключових знань, умінь і ціннісних орієнтацій.

Таблиця 2. Оцінка студентами ефективності освітніх складових, що впливають на формування здоров'язберігаючої компетентності

Освітня складова	Дуже ефективна	Ефективна	Частково ефективна	Неефективна
Лекційні заняття	14%	48%	32%	6%
Практичні заняття	29%	46%	21%	4%
Педагогічна практика в школах	35%	42%	19%	4%
Позааудиторні спортивні заходи	38%	40%	18%	4%
Науково-дослідна діяльність	22%	44%	28%	6%

Аналіз результатів показує, що найбільш значущими для студентів є позааудиторні спортивні заходи та педагогічна практика в школах. Зокрема, 38 % респондентів визначили позааудиторну діяльність як «дуже ефективну», а ще 40 % – як «ефективну». Подібний розподіл спостерігається і щодо педагогічної практики: 35 % студентів віднесли її до «дуже ефективної», тоді як 42 % – до «ефективної». Високі показники цих складових свідчать про те, що саме практикоорієнтовані форми роботи найбільше сприяють розвитку професійно значущих умінь, формують реалістичне розуміння здоров'язберігальної діяльності та забезпечують можливість безпосереднього застосування теоретичних знань.

Дещо нижчими є показники практичних занять, хоча вони також демонструють достатній рівень ефективності: 29 % респондентів оцінюють їх як «дуже ефективні», а 46 % – як «ефективні». Водночас 21 % студентів вказали, що практичні заняття є лише частково ефективними, що може свідчити про потребу в більшій варіативності завдань або розширенні змістового наповнення занять, спрямованих на розвиток практичних навичок у сфері здоров'язбереження.

Лекційні заняття отримали найменшу кількість високих оцінок: лише 14 % студентів вважають їх «дуже ефективними», тоді як майже половина (48 %) – «ефективними». Значна частка частково ефективних оцінок (32 %) вказує на те, що традиційні форми викладання не завжди забезпечують достатній рівень засвоєння матеріалу у контексті формування практичних компетентностей. Це підтверджує тенденцію до необхідності модернізації лекційного компоненту та впровадження інтерактивних, дослідницьких і контекстних методів навчання.

Щодо науково-дослідної діяльності, то її ефективність студенти оцінюють помірковано: 22 % – як «дуже ефективну» та 44 % – як «ефективну». Порівняно високий відсоток частково ефективних оцінок (28 %) може відображати нерівномірність залучення студентів до наукової роботи або недостатність практичного спрямування дослідницьких завдань.

Подальші наші дослідження дали змогу визначити спектр труднощів, з якими стикаються студенти під час опанування та практичного застосування здоров'язберігаючих технологій у процесі професійної підготовки. Отримані результати засвідчують, що ці труднощі є багатовимірними та охоплюють як операційно-практичний, так і когнітивний та організаційний аспекти діяльності майбутніх учителів фізичної культури.

Найбільш поширеною проблемою респонденти назвали недостатність практичного досвіду, на яку вказали 57 % опитаних. Це підтверджує наявність розриву між теоретичним навчальним змістом і можливостями його практичної

апробації. Такий показник свідчить про обмежену кількість ситуацій, у яких студенти можуть безпосередньо працювати з дітьми, застосовувати здоров'язбережувальні методики й отримувати зворотний зв'язок. Подолання цього бар'єра є ключовим для формування стійких професійних умінь.

На другому місці за поширеністю знаходиться складність у доборі індивідуальних фізичних навантажень, яку зазначили 48 % респондентів. Цей результат відображає потребу у зміцненні знань з анатомії, фізіології, спортивної метрології та методики побудови тренувальних програм. Студенти відчувають труднощі з адаптацією навантаження до вікових, фізичних і психофізіологічних особливостей учнів, що вказує на необхідність більшої кількості практичних занять, спрямованих на формування індивідуалізованих підходів.

Третьою за значущістю проблемою є низький рівень навичок профілактики травматизму, який виявлено у 39 % респондентів. Цей показник свідчить про потребу розширення навчального матеріалу, пов'язаного із забезпеченням безпеки освітнього процесу, організацією фізкультурно-спортивних занять та наданням першої долікарської допомоги.

Ще 33 % студентів вказали на недостатність знань із психогігієни, що підкреслює важливість розвитку психологічної компетентності як складової здоров'язбережувальної діяльності. Респонденти зазначають, що не завжди можуть ефективно реагувати на емоційний стан учнів, попереджувати стресові ситуації та забезпечувати психологічний комфорт під час занять.

Найменш поширеною, але все ж суттєвою проблемою є брак можливостей для застосування інноваційних технологій (29 %). Це може бути пов'язано з недостатнім матеріально-технічним забезпеченням, обмеженим доступом до сучасного обладнання або слабкою інтеграцією цифрових технологій у навчальний процес.

Висновки. Результати дослідження свідчать, що сформованість здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури ЧНУ

є переважно достатньою, однак нерівномірною за окремими складовими. Найвищий рівень продемонстровано у мотиваційно-ціннісному компоненті, де 41% студентів мають високий рівень сформованості, а ще 39% – достатній, що підтверджує стійку професійну мотивацію та позитивну ціннісну орієнтацію на здоров'я. Теоретичний компонент також характеризується високими показниками: 32% студентів мають високий, 44% – достатній рівень.

Найбільші труднощі виявлено у практичному компоненті, де високий рівень продемонстрували лише 18% опитаних, а 33% перебувають на середньому рівні. Рефлексивно-аналітичний компонент також потребує вдосконалення: високого рівня досягли 27%, середнього – 26%, що вказує на недостатній розвиток умінь самоаналізу та корекції професійної діяльності.

Оцінка ефективності освітніх складових засвідчила, що найрезультативнішими є практичні заняття (29% – «дуже ефективні», 46% – «ефективні»), педагогічна практика (35% і 42% відповідно) та позааудиторні спортивні заходи, де сумарний показник ефективності сягає 78%. Лекційні заняття виявилися найменш впливовими (лише 14% оцінили їх як «дуже ефективні»).

Отримані результати визначають необхідність посилення практичної, рефлексивної та мотиваційної складових освітньої програми, розширення можливостей позааудиторної активності та впровадження інтегрованих здоров'язберезувальних технологій.

Список використаних джерел

1. Антонова О. Є., Поліщук Н. М. Здоров'язберігаюча компетентність особистості як наукова проблема (аналіз поняття). *Вища освіта у медсестринстві: проблеми і перспективи*: зб. статей всеукр. наук.-практ. конф. 2011. С. 27–31.

2. Бабюк С. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до оздоровчої роботи. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2018. Вип. 1(25). С. 8–12.
3. Башавець Н. Проблема формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури, спорту та реабілітації. 2019.
4. Белікова Н. О. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика : [монографія]. К. : ТОВ «Козарі», 2012. – 584 с.
5. Вишневська О. В., Альміз П. А. Оздоровча фізична культура у способі життя студентської молоді. *Збірник наукових праць студентів та магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Випуск 15. Секція природничо-економічних наук. С. 182.
6. Гакман А. В., Дудко М. В., Кузнецов В. А., Медвідь А. М. Характеристика здоров'язберігаючої компетентності майбутніх учителів фізичної культури у структурі професійної підготовки. *Науковий часопис Українського держ. ун-ту ім. М. Драгоманова. Серія 15*. 2024. № 8(181). С. 50–54. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8\(181\).09](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8(181).09)
7. Гакман А., Медвідь А., Первухіна С. Здоров'язбережувальна компетентність майбутнього вчителя фізичної культури: термінологічний наратив в умовах сучасності. *Науковий часопис Українського держ. ун-ту ім. М. Драгоманова. Серія 15*. 2024. № 3(175). С. 51–56. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3\(175\).08](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3(175).08)
8. Гарбар Д. Обґрунтування програми формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх вчителів фізичної культури у процесі фахової

підготовки. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2025. Т. 1, № 1. С. 107–113. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).14](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).14)

9. Гринченко І. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичного виховання: досвід європейських країн. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2014. № 42. С. 39–50.

10. Гуменюк С. Актуальність використання засобів інноваційних технологій у фаховій підготовці майбутніх учителів фізичної культури. *Physical education, sport and health culture in modern society*. 2015. № 2(30). С. 5–9.

11. Іваній І. В. Сутнісна характеристика здоров'язберезувальної компетентності вчителя фізичної культури. *Олімпійський та паралімпійський спорт*, 2023. (1), 12-15.

12. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи [За заг. ред. О. В. Овчарук]. К. : К.І.С., 2004. 112 с. С. 86–90.

13. Лук'янченко М. І. Особливості організації здоров'язберігаючого освітнього середовища. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах*. Запоріжжя, 2012. С. 118–125.

14. Піддячий М. І. Теоретичні засади формування здоров'язберігаючої компетентності старшокласників у освітньому процесі. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 2021. 3(15), 311-313.

15. Проценко А. А., Гарбар Д. Професійна компетентність майбутніх вчителів фізичної культури: здоров'язберігаючий аспект. *Науковий часопис Українського держ. ун-ту ім. М. Драгоманова. Серія 15*. 2024. № 7(180). С. 143–147. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7\(180\).29](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7(180).29)

16. Проценко А. А., Гарбар Д. Фахова підготовка майбутніх учителів фізичної культури у закладах вищої освіти як актуальна проблема сучасної науки

та освітньої практики. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2023. № 9(169). С. 135–139. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.9\(169\).29](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.9(169).29)

17. Сафонов Д. А., Черненко С. А. Професійна підготовка фахівців з фізичного виховання і спорту за кордоном (Сполучені Штати Америки). *Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання*. 2020. С. 312.

18. Цигура Г. О. Формування здоров'язбережувальної компетентності студентів у змісті їхньої індивідуальної освітньої траєкторії. *Матеріали п'ятого міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»* : Зб. наук. Праць / За ред. Білик В.Г. Київ : Алатон, 2023. Вип. 5. С. 146-148.

19. Шамич О. М. Іваннікова Г. В., Сердюк Л. З. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості: навч. посіб. Київ : КНУБА, Талком, 2023. 129 с.

20. Velychko, A. (2025). Development of health-preserving competence of future physical education teachers in the context of the new ukrainian school and european practices. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University Series 15 Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. [https://doi.org/10.31392/udu-nc.series15.2025.03k\(188\).16](https://doi.org/10.31392/udu-nc.series15.2025.03k(188).16).

21. Gryban, G., Otroshko, O., Solodovnyk, O., Kruk, A., Zasic, H., Puzdymir, M., & Goshko, A. (2022). The formation of the students' professional competencies of physical education teacher applying health-preserving learning technologies. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. [https://doi.org/10.31392/npu-nc.series15.2022.6\(151\).09](https://doi.org/10.31392/npu-nc.series15.2022.6(151).09).

22. Cai, M. (2024). Structure of health preservation competence of a physical education teacher. *THE TIDINGS of the Baltic State Fishing Fleet Academy*

Psychological and pedagogical sciences (Theory and methods of professional education). <https://doi.org/10.46845/2071-5331-2024-3-69-264-268>.

23. Ihnatenko, H., Samus, T., Ihnatenko, O., Oranasenko, V., & Vovk, B. (2022). Forming intending teachers' health preserving competence in the educational environment of higher educational institution. *ScienceRise: Pedagogical Education*. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2022.254495>.